

Siemens přinese do našeho regionu až 300 nových pracovních míst

MOHELNICE/KRÁLÍKY - Kolem tří set nových pracovních míst vytvoří během tohoto a příštího roku v našem regionu firma Siemens. Dobrá zpráva je to zejména pro lidi z jižní části šumperského okresu, protože zaměstnance do nově stavěné výrobní haly nabírá mohelnická firma Siemens Elektromotory.

Nová pracovní příležitost se ale rýsuje i pro obyvatele Hanušovicka. Letohradský podnik OEZ, který také patří do rodiny Siemensu, chystá totiž otevření nové haly v Králíkách. Do města blízko hranice s Polskem i dnes dojíždí za prací řada lidí z Hanušovic a z Malé Moravy.

„Lidi byli vždycky zvyklí do Králík dojíždět, hodně jich dřív pracovalo v tamní Tesle, podnik kdysi dokonce svázel zaměstnance speciálním autobusem. Autobusové spojení je dobré, takže by otevření nové výroby mohlo naší obci hodně pomoci,“ řekl starosta Malé Moravy Antonín Marinov (nez.).

V Malé Moravě byla na konci listopadu druhá nejvyšší nezaměstnanost z obcí Hanušovicka. Téměř každý čtvrtý obyvatel obce je bez práce, v realu to představuje 72 lidí. V celém mikroregionu Hanušovicko přesahuje míra nezaměstnanosti devatenáct procent.

Letohradský podnik OEZ je největší výrobce nízkonapěťových jističů v České republice. V areálu firmy Incot v Králíkách

si pronajal tři výrobní haly. Ve dvou již běží výroba stávajících produktů, která byla do Králík společně se sedmdesáti zaměstnanci převedena z Letohradu.

„Ve třetí králícké hale spustíme ve druhé polovině roku výrobu zcela nového jističe. Nábor zaměstnanců spustíme v průběhu roku, až bude zcela jasné, kdy výroba začne. Zatím počítáme s výrobou na dvě směny pro zhruba 120 lidí, v ideálním případě by mohlo jít i o třisměnný provoz, který by zaměstnal až 180 pracovníků,“ uvedl mluvčí Siemensu Pavel Kaidl.

V areálu Siemensu v Mohelnici finišuje stavba nové haly, kde se budou vyrábět speciální a zákaznická provedení elektromotorů - například pro ventilátory na odsávání spalin a kouře v případě požáru v tunelech.

„V rámci koncernu bylo rozhodnuto o zvýšení výrobní kapacity a přesunutí výroby z německého Bad Neustadtu do Mohelnice.

Výrobu v nové hale spustíme začátkem dubna. Investice přesahuje dvanáct milionů eur a přinese téměř dvě stě pracovních míst,“ informoval ředitel mohelnického Siemensu Pavel Pěnička.

Na rozjezd výroby firma vyčlenila a zaškolila zkušené zaměstnance z jiných oblastí závodu. Uvolněná místa ve výrobě standardních motorů doplňuje nábojem nových zaměstnanců.

„Plánovaného objemu výroby v nové hale dosáhneme až ve druhé polovině roku. Do té doby hledáme montážní dělníky, lakýrníky, manipulační pracovníky a pracovníky pro přípravu materiálů a balení motorů. Hledáme také dělníky v elektrotechnice a dělníky s kvalifikací s takzvanou vyhláškou 50 pro obsluhu elektrických zařízení,“ uvedl Pavel Kaidl.

Dana Šafářová

Šumperský deník, 2. 1. 2012

Dar pro mateřskou školu

Dne 17. března 2012 se v Kulturním domě na Malé Moravě konala akce „Vzpomínková diskotéka a zábavné odpoledne pro děti“.

Nejen pořadatelé, ale i ostatní, kteří se na přípravě podíleli (Roman Turčák, Miroslav Morong, Renata Nádaská, Jiří Marinov, Jan Šiko, Jarmila Šíková, Anna Horáčková, Radka Poláčková, Dana Poláčková, Míra Sklenář a František Šinkovský) se vzdali veškerého zisku ve prospěch Mateřské školy ve Vysokém Potoku.

Částka ve výši 25 600 Kč byla dne 19. března předána ředitelce mateřské školy

paní Anně Hoškové.

Na závěr se sluší poděkovat také sponzorům, bez jejichž přispění by se kulturní akce neuskutečnila.

Patří mezi ně Farma Morava - Walter Köhler, Dřevostav Hanušovice - Karel Svoboda, Obec Malá Morava, Pravoslav Zbořil, Antonín Pospichal, Ing. František Filgas, Pavel Morong, Antonín Marinov, Josef Temňák, Lubomír Olbrich, Rudolf Gažár, Jaroslav Ceh a Petr Chromek.

Obec Malá Morava

Foto Kamila Tóthová

Zlatý erb 2012

V letošním roce jsme v krajském kole soutěže Zlatý erb obsadili 5. místo v kategorii Nejlepší webová stránka obcí.

Výsledky byly vyhlášeny na slavnostním ceremoniálu dne 12. 3. 2012. Soutěže se v letošním roce účastnilo celkem 30 měst a obcí Olomouckého kraje.

Obec Malá Morava

Hořel komín

Dne 20. 2. 2012 v 19.30 hodin bylo na operační středisko Hasičské záchranné služby Olomouckého kraje nahlášeno vznícení sází v komíně bytového domu v Malé Moravě.

K zásahu vyjely dobrovolné jednotky z Hanušovic a Malé Moravy a jednotka profesionálních hasičů ze Šumperka. Po příjezdu na místo bylo zjištěno, že se jedná o požár komínového tělesa. Požár byl zlikvidován, žádné větší škody nevznikly.

Celý zásah byl ukončen ve 20.30 hodin.

HZS Olomouckého kraje

Internetový projekt v knihovnách končí

ŠUMPERSKO – Veřejný internet v řadě malých knihoven může skončit. Ministerstvo kultury totiž 28. února oznámilo ukončení projektu internetizace knihoven, do kterého je v celé republice zapojeno 2,5 tisíce půjčoven.

Většinou se jedná o knihovny v malých obcích, které by tak po skončení projektu měly být na konci března od internetu odpojeny. Na Šumpersku se nepříjemná zpráva týká třiatřiceti knihoven, které nyní musejí spoléhat na obce, zda budou veřejný internet dál financovat.

„V řadě obcí mají veřejný internet v knihovně již vyřešený jiným způsobem, například je propojený sítí s obecním úřadem nebo školou. Problém by mohl nastat v malých knihovnách v místních částech některých vesnic, které internet mají jen díky projektu ministerstva kultury. Pokud projekt skončí, bude jen na obcích, zda provoz internetu zachovají,“ vysvětlila ředi-

telka Městské knihovny Šumperk Zdenka Daňková.

Bezplatný internet v knihovnách slouží nejen čtenářům, kteří tak mají přístup do katalogu, ale také běžným uživatelům. Často se jedná o seniory, kteří připojení doma nemají, ale s technikou se již naučili zacházet. V některých obcích této služby knihovny využívají také majitelé rekreačních objektů, kteří si například vyřizují korespondenci.

Většina obcí ale plánuje veřejný internet zachovat. Například v Malé Moravě jsou knihovny hned dvě. Jedna je přímo v Malé Moravě, druhá v odlehlejší místní části Podlesí.

„Náklady na provoz internetu jsme připraveni hradit z obecního rozpočtu. Přece jen se jedná o službu pro občany, na kterou jsou zvyklí. Zrušení internetu byl velký krok zpět,“ řekl starosta Malé Moravy Antonín Marinov. Podobně uvažuje také vedení obce Oskava. „Již jsme se předem dohodli

s firmou, která zajistí provoz bezdrátového internetu. Jsme vybaveni slušnou technikou, nebude to problém,“ uvedl starosta Oskavy Radomil Brada.

Hana Kubová
Deník, 29. 2. 2012

Prostý vandalismus?

V minulém roce vyšla pohádková knížka o naší obci a také o Olšovské zemi. To aby více vešlo ve známost, kde ona Olšovská země vlastně je.

Našla se tu skupinka lidí, která na svoje náklady a ve svém volném čase postavila malé dřevěné tabulky, které hranice této pohádkové země označovaly. Ale jedna z nich neunikla pozornosti vandala.

Ne nadarmo se říká, že jednoduší je bořit, než tvořit.

Petr Mahel

VEŘEJNÁ VYHLÁŠKA

Výzva pro vlastníky soch, křížů a kapliček č. 1/2012

Obec Malá Morava vyzývá vlastníky:

- kamenného kříže v Malé Moravě (u Czastků) na pozemku p. č. 461/1 v k. ú. Malá Morava. Majitelkou tohoto pozemku je paní Czastková Petra,

- božích muk na Křivé Vodě na pozemku p. č. 45 – ZE v k. ú. Křivá Voda. Majitelem tohoto pozemku je Ing. Josef Richter,

- kamenného kříže ve Vysokém Potoce (u Svaté Trojice) na pozemku p. č. 644 v k. ú. Vysoký Potok. Majitelem tohoto pozemku je Česká republika s právem hospodaření pro Lesy České republiky, s. p.

aby se v termínu do šesti měsíců od vyvěšení této veřejné vyhlášky dostavili na Obecní úřad Malá Morava a doložili vlastnictví těchto objektů.

Upozornění:

Pokud vlastník těchto objektů ve stanoveném termínu nedoloží na Obecním úřadě Malá Morava vlastnictví k výše uvedeným objektům, bude Obec Malá Morava postupovat v souladu s § 135 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, jako s věcí opuštěnou.

Antonín Marinov
starosta obce
Vyvěšeno 9. 2. 2012

Lidové pranostiky

Bouřky v dubnu zvěstují úrodný rok.

Prší-li na Boží Hod Velikonoční, budou všechny neděle až do letnic deštivé. Déšť velikonoční suchou potravu přináší, ale čas pěkný, hojně sádlá potrav. Mokrá máj - v stodole ráj.

Prší-li na prvního května, bývá málo žita a sena.

Májová kapka platí nad dukát.

Od svatého Jana Křtitele běží slunce již k zimě a léto k horku.

Nekuká-li kukačka před svatým Janem, bude neúrodný rok.

Čím dříve před svatým Janem hříby rostou, tím dříve před Vánocemi sněží.

Připravila Kamila Tóthová

Ze vzpomínek na Malou Moravu a okolí

Vážení čtenáři Devítky,

rád čtu zprávy a články o dění v místech, kde jsem prožil kus svého života. Poznal jsem tehdejší i dnešní obyvatele, jejich život a mám na ně své vzpomínky. Vzpomínky je to jediné co nemůže nikdo člověku vzít. Jistě, každý se na věc dívá jinak. A proto může být na stejnou věc rozdílný pohled.

Na prvních oslavách, kdy obec slavila svých 660 let, jsem z hřiště při pohledu do kraje také vzpomínal. Při pohledu na krajinu mého dětství vytanuly vzpomínky na kamarády, rodiče a lidi, které jsem znal. Kterí nás formovali tak říkajíc k obrazu svému, ať už v dobrém či zlém. Mnozí a myslím, že většina už není mezi námi. Přesto jim patří poděkování. Za to, že nás vychovávali v nelehké poválečné době. Že pracovali v době bez dnešní mechanizace, tak jak to tehdejší stav žádal a s prostředky, které byly dostupné. Cením si toho, že nás vedli ke čtení, k lásce a úctě ke knihám, a co je nejceněnější, k mluvenému slovu. Naučili nás poslouchat tiše, když se na besedách vyprávěly zážitky z války a jiné prožitě příběhy.

Dnešní doba jakoby nepřála citu pro mluvené slovo a už vůbec se vytrácí chuť naslouchat druhým. Je to škoda. S každou zahozenou fotografií, s každým vyhozeným dokumentem se ztrácí kus historie. A nepišete-li na zadní stranu tužkou co představuje, co zachycuje, zjistíte po letech, že není nikoho, kdo by vám to řekl. Ale dost o tom. Chtěl bych popsat své postřehy, vzpomínky a informace. Což činím.

Začneme u pily, která dávala a stále dává obživu obyvatelům už od roku 1918. Byla to pila parní, poháněna parním strojem. Ještě za mého mládí tento stav trval a jedním z těch, kteří stroj obsluhovali, byl i pan Hentschel z Podlesí. Zaměstnanci státních lesů dovážely klády z lesa pomocí traktorů, dříví nakulovali pomocí sochorů na vleky. V té době se používaly traktory typu Zetor 25 nebo ŠKODA 30, ale též nákladní auta typu GMC a jiné z doby války. Řezivo z pily se na vozících vytahovalo pomocí vrátku na rampu, kde se překládalo na vagony. Naložené vagony se potahovaly pomocí vrátku a rolek blíž k nádraží, kde je lokomotiva při posunu zařazovala do vlaků s nákladem pro místo určení. Jelikož rampa u pily mnohdy nestačila, používala se i rampa na nádraží.

Ostatně skladiště na rampě i rampa samotná byly hojně užívány. Vlád zde čilý pracovní ruch. Nádraží, tak jak jsme ho znali a známe dnes, bylo předáno do provozu v době zahájení provozu na trati, a to 1. října 1873. Nádraží s třemi kolejemi. Z toho 1 pro přímou dopravu vlaků, kolej 3 pro křižování a kolej 2 jako skladištní. Stanice měla název KRUMPERKY – MORAVICE (GRUMBERG – MOHRAU) v roce 1925 byla přejmenována na KRUMPERKY - MALÁ MORAVA. V této době byl přednostou stanice vrchní oficiál Ludvík Berger (zdroj Pamětní kniha stanice KRUMPERKY).

Dům u nádražní budovy, ve kterém ještě při mé paměti bydleli zaměstnanci stanice s rodinami (Mrázkoví, Gerhaničovi a paní Macenauerová), byl postaven roku 1940. Je to typický dům německé architektury té doby. Domů toho typu bylo postaveno velké množství. Například v dnešním Polsku lze nalézt celá sídliště. Z poválečných nácel-

níků nebo přednostů vzpomínám na pana Málka, ten coby přednost, či pan Motl coby náčelník stanice. Označení se řídilo i podobou uniformy a výložkového značení. Samozřejmě i politickou situací. K nádraží přináležely i tzv. strážní domky, jeden byl u rampy pily, druhý při výjezdu z nádraží směr Dolní Lipka a dále na křižovatce při odbočení na Malou Moravu třetí (dnes domek rodiny Moravanských). U tohoto domku bylo i spuštění závor, do doby než se závory začaly obsluhovat z jednoho místa. Čtvrtý domek stál 150 metrů vlevo od přejezdu ze Zlatého Potoka na Malou Moravu. A pátý 200–250 metrů vlevo za podjezdem trati, při odbočení z mostu přes Moravu u mlýna v Červeném Potoku. Všichni zaměstnanci, kteří domky obývali i s rodinami, měli své povinnosti vůči trati.

Z Hanušovic do Lipky chodili tzv. pochůzkáři, kteří kontrolovali šrouby a kolejnice a zjišťovali závady. Nejznámější z nich byl pan Mejtský. Je zde třeba ještě poznamenat, že domek číslo dvě, ten u kterého se přechází do Podlesí, jeden čas sloužil jako škola pro děti českých zaměstnanců, železničářů, financů a správců.

Po 183 letech existence dráhy, která byla spojením se světem, skončila přeprava osob. Ještě za mého dětství to byla jediná možnost dopravy do zaměstnání či k lékaři nebo do nemocnice. Do doby než začal dojíždět na Malou Moravu a Skleného autobus, vlakové

spojení bylo neodmyslitelnou součástí života kraje. Nejlépe o tom svědčily plné stojany jízdních kol, které byly doplňující složkou dopravy. Motocyklů a aut bylo jako šafránu. Nejvíce bývaly obsazeny ranní spoje ve 4.30 ráno - cesta do práce. Nebo po šesté, děti do měšťanky v Hanušovicích. Dnes se to zdá neuvěřitelné, že na vlak se chodilo až ze Skleného a okolních vesnic.

Prvním řidičem autobusu byl pan Šula, který také po typech ŠKODA RO převzal tehdy moderní autobus KAROSA HB. Tento měl tři nápravy tak jak dnešní auta TATRA.

Z výpravčích na nádraží nelze zapomenout na pana Jana Moravanského a pana Antonína Mahela. Z hradlařů tam sloužili pan Mrázek, paní Strmisková a paní Macenauerová.

Je smutno člověku, vidí-li tuto zkázu a zmar, který se mu zjeví při pohledu na dnešní stav nádraží. Neúcta k dílu našich předků, jejich snaze pozvednout kraj. Já sám za sebe si říkám, že nadešla druhá vlna devastace republiky. A ta bývá mnohem horší než devastace válečná. Neboť tuto provází i devastace kultury, řeči, majetků ať státních či soukromých a hodnot celkově.

Příště pokročíme dál k mlékárně a do Malé Moravy. Za trpělivost a případné připomínky všem děkuji.

František Miko
Staré Město

Současný neutěšený stav nádraží Podlesí, které již neslouží veřejnosti. Foto Tomáš John

Črty z moravských dějin

Velkomoravská říše - Cyrilometodějská misie

Pravděpodobně po roce 860 vyslal Rostislav poselstvo k papeži Mikuláši a požádal jej o „učitele“, který měl zajistit prohloubení křesťanské víry na Velké Moravě, a také zajistit vzdělání dostatečného množství domácích kněží. Využil k tomu situace, kdy po záchvatu mrtvice tehdejšího pasovského biskupa Hartwiga upadla celá pasovská diecéze včetně misijních území do chaosu. Samotné vyslání učitele se však mělo stát jen prvním krokem na cestě k vytvoření samostatné církevní organizace na Moravě v čele s arcibiskupem. Papež však potřeboval spojenectví císaře Ludvíka Němce a nedovolil si podniknout nic, co by mohlo poškodit bavorský episkopát a popudit Ludvíka Němce. Jeho odpověď na Rostislavovu žádost tak byla pravděpodobně negativní.

Po neúspěchu v Římě vyslal Rostislav obdobné poselstvo k byzantskému císaři Michalovi II., který jeho žádosti vyhověl a na Moravu vyslal misii vedenou jedním z tehdy nejvýznamnějších byzantských učenců Konstantinem a jeho bratrem Metodějem.

Přestože z Byzance nešlo očekávat založení

(arci)biskupství, několikaletá intenzivní misijní činnost Konstantina a Metoděje položila nezbytné základy pro následné budování samostatné církevní organizace.

Hlaholice

V roce 870 nastoupil na knížecí stolec Svatopluk. Po krátkém vojenském konfliktu s východofranskou říší uznal její ochranu a zavázal se k placení tributu. V červnu roku 880 papež Jan VIII. vydal bulu *Industriae tuae*, která zaručovala eklektickou nezávislost Velké Moravy s vlastní arcidiecézí v čele s arcibiskupem Metodějem (*archiepiscopo sancte ecclesie Marabensis*). Rovněž jmenoval německého klerika Wichinga jako biskupa Nitry. Staroslověnština byla uznána jako čtvrtý liturgický jazyk společně s latinou, řečtinou a hebrejštinou.

Po smrti Metodějově (885) byl východofranskými biskupy přesvědčen, aby žáky bratrů Konstantina a Metoděje ze země vyhnal a začal podporovat latinskou (tj. západní) liturgii namísto staroslověnské.

Politické usmíření a dohoda se sousední moc-

nou říší umožnily Svatoplukovi, aby konsolidoval své vojenské síly a zahájil územní expanzi Velkomoravské říše. V době svého největšího rozmachu říše zaujímala přibližně následující území:

- dnešní Morava, Slovensko (s mocenským jádrem při středním a dolním toku řeky Moravy),
- dnešní Čechy (se závislým knížectvím Přemyslovců),
- dnešní Horní a zejména Dolní Rakousy (jejich části severně od Dunaje),
- tehdejší Panonie (na jihu až po soutok Tisy s Dunajem),
- Červená Rus neboli Halič (ležící na východní hranici, dnes součást Ukrajiny),
- oblasti při horní Visle (dnešní Malopolsko) a Odře (dnešní Horní Slezsko),
- dnešní Lužice neboli Lužické Srbsko (na západě zhruba až po Sálu).

Skutečný vliv říše však mohl být ještě větší.

Zánik

V roce 894 kníže Svatopluk zemřel. Za vlády jeho nástupce, Mojžíry II., bylo na Velké Moravě pravděpodobně ještě obnoveno staroslověnské biskupství, nicméně od říše se začaly odtrhávat některé kmeny (české kmeny se v roce 895 přidaly na stranu Východofranské říše a dále se odtrhly i kmeny v Lužickém Srbsku). Svatoplukův nástupce, syn Mojžíry II., po urovnání vnitřního rozporu s bratrem Svatoplukem II. vyhrává několik bitev s Franskou říší, přičemž obě dvě tehdejší střeoevropské velmoci střídavě užívají pomoci staromadžarských kmenů zpoza Karpat, které se po Svatoplukově smrti častěji objevují v Panonii. Zásadní bitva mezi Moravany a Maďary není známa. Patrně obsazovali, anebo byli poručeni králem Mojžírem II. nebo jeho výbojným bratrem Svatoplukem II. osídlit panonskou kotlinu a po roce 907 se už Velkomoravská říše v historických dokumentech nevzpomíná. Na omluvu Mojžíry II. je nutno říci, že v té době jeho říše nejspíše byla slabá kvůli sérii mohutných povodní, které na přelomu 9. a 10. století postihly její moravské a rakouské jádro a silně je zdevastovaly.

Jestliže politická Velká Morava k roku 907 zanikla, existují především archeologické důkazy, že některé sídelní, hospodářské a společenské struktury nebyly zcela rozbity a přežívaly dál během 10. století. Archeologické výzkumy na některých místech na Moravě i Slovensku nenacházejí žádné znaky násilného konce těchto sídel, naopak dobytí či vyplenění dokazují výsledky výzkumů na lokalitách Mikulčicích, Znojme nebo Ducově na Pováží. Zda rod Mojžírovců v období zániku Velké Moravy vymřel nebo pokračoval dál není v písemných pramenech zaznamenáno.

Podle moderních teorií byl první historický český kníže Bořivoj I. († 889) dosazen na stolec knížetem Svatoplukem a pokřtěný s manželkou Ludmilou moravským a panonským arcibiskupem Metodějem († 885 Morava) (je zajímavé, že právě za jeho vlády je uznána svrchovanost Moravy v Čechách, což připomíná pozdější údelná panství na Moravě těch Přemyslovců, kteří nedosáhli na pražský knížecí či královský stolec). Bylo by tedy možno říci, že Mojžírovců (a Velká Morava) měli své pokračování v Přemyslovcích a českém státě, a stejně tak, že Přemyslovci a jejich stát mají počátky již na počátku 9. století. Je to ovšem pouze domněnka.

Na Slovensku i po zániku Velké Moravy přetrvával význam bývalých velkomoravských žup, jako Nitry, Bratislava atd. Jejich političtí představitelé se podíleli na formování uherského státu a slovenské území zůstalo prakticky autonomní až do 12. století, kdy se tehdejší Nitranské knížectví zahrnující území nynější SR začlenilo do Uherska.

cs.wikipedia.org

Občanské sdružení Diakonie Broumov je nezisková organizace, která poskytuje sociální služby pro občany z okraje společnosti – materiální pomoc sociálně potřebným, azylové ubytování i pracovní příležitost.

Více na [www: diakoniebroumov.org](http://www.diakoniebroumov.org)

VYHLAŠUJE SBÍRKU POUŽITÉHO OŠACENÍ

- Letního a zimního oblečení /dámské, pánské,dětské/
- Lůžkovin, prostěradel, ručníků, utěrek, záclon,
- Látky (minimálně 1m², prosíme, nedávejte nám odřezky a zbytky látek)
- Domácí potřeby-nádobi bílé i černé, skleničky- vše nepoškozené
- Vatované přikrývky, polštáře a deky
- Obuv – veškerou nepoškozenou
- Hračky – nepoškozené a kompletní

VĚCI, KTERÉ VZÍT NEMŮŽEME:

- *ledničky, televize, počítače a jinou elektroniku, matrace, koberce – z ekologických důvodů*
- *nábytek, jízdní kola a dětské kočárky - ty se transportem znehodnotí*
- *znečištěný a vlhký textil*

Sbírka se uskuteční:

dne: 9.5.2012

čas: 14:00 – 16:00

místo: Vysoký Potok – zasedací místnost OÚ
Podlesí – radnice
Malá Morava – knihovna
Vojtěškov – fara (p. Vranešic)

Věci prosíme zabalené do igelitových pytlů či krabic
aby se nepoškodily transportem

Děkujeme za Vaši pomoc.

Bližší informace Vám rádi sdělíme: tel. 224 316 800, 224 317 203

NEBEZPEČNÉ ODPADY Z DOMÁCNOSTÍ

K jejich odložení využijte mobilního sběru nebezpečných odpadů.

Sběr nebezpečných odpadů se uskuteční dne **21.4.2012**.

Bude zastavovat na těchto místech : **Sklené** (komunikace kolem kapličky, parkoviště, točna autobusu), **Malá Morava** (kanceláře Farmy Morava, u bytovek, u pohostinství) **Zlatý Potok** (zastávka autobusu, bývalá škola), **Vysoký Potok** (obecní úřad, bytovky), **Podlesí** (u hřiště, u radnice), **Křivá Voda** (č.p. 2 paní Fousková), **Vojtíškov** (u okálů, u bytovek, horní parkoviště), **Vysoká** (parkoviště), **Vlaské** (u p. Unzeitigové, u dílen, č.p. 4 paní Wojeschová). Odpady umístěte na okraji vozovky nejpozději do 7:00 hodin. **Odvoz z ostatních míst je možný pouze po předchozí dohodě s Obecním úřadem Malá Morava.**

V rámci mobilního sběru nebezpečných odpadů můžete odevzdat tyto druhy odpadů:

Znečištěné obaly od barev, ředidel, olejů, čistících prostředků atd.

Sorbenty, hadry od oleje, olejové filtry atd.

Upotřebené oleje: motorové, převodové a hydraulické oleje, brzdové kapaliny

Pesticidy, herbicidy: nespotřebované prostředky k hubení hmyzu a ochraně rostlin

Spotřební chemikálie: nespotřebované kyseliny, louhy, fotochemikálie, čistící prostředky

Kovový odpad a pneumatiky bez disků

Použitá (nerozmontovaná) elektrozařízení: ledničky, mrazničky, pračky, televize, rádia, počítače, mikrovlnky, videa apod.

Baterie a monočlánky,

Akumulátory z osobních aut a motocyklů

Zářivky a výbojky

Léky – léky nevyužívané nebo s prošlou zárukou

Informace, dotazy, připomínky:

- **Obecní úřad Malá Morava**, tel: 583 240161, www.obecmalamorava.cz
- **www.jaktridit.cz** – informace o třídění a recyklaci odpadů.
- **Sběr odpadu je určen pouze pro občany, není určen pro podnikající fyzické a právnické osoby.**

Žádáme občany, aby zde neodkládali jiný než uvedený odpad. V opačném případě bude toto považováno za vytváření černé skládky. Fyzické osobě, která bude při vytváření černé skládky přistižena nebo jí bude vytvoření skládky prokázáno, hrozí pokuta ve správním řízení až 10 000 korun.

V minulých letech se nám rozmnožily nájezdy tzv. „sběračů kovů“, kteří kovové materiály připravené k odvozu ještě před příjezdem svozového vozidla přetřídí a odvezou ke zpeněžení a osobnímu obohacení. V letošním roce jejich jména určitě rádi zveřejníme.

VELKOOBJEMOVÉ ODPADY Z DOMÁCNOSTÍ

K jejich odložení využijte přistavených velkoobjemových kontejnerů.

Tyto kontejnery budou přistaveny následovně :

- 28.4. Malá Morava, u pomníku od 10:00 do 15:00 nebo do naplnění.
- 29.4. Sklené, autobusová zastávka od 10:00 do 15:00 nebo do naplnění
- 30.4. Vysoký Potok, u obecního úřadu od 10:00 do 19:00 nebo do naplnění
- 1.5. Vysoký Potok, u bytovek od 10:00 do 15:00 nebo do naplnění
- 2.5. Podlesí, u radnice od 10:00 do 19:00 nebo do naplnění
- 3.5. Křivá Voda, u č.p.2 paní Fousková od 10:00 do 19:00 nebo do naplnění
- 4.5. Vojtíškov, u bytovek od 10:00 do 19:00 nebo do naplnění
- 5.5. Vojtíškov, horní parkoviště od 10:00 do 15:00 nebo do naplnění
- 6.5. Vysoká, parkoviště od 10:00 do 15:00 nebo do naplnění
- 7.5. Vlaské, u dílen od 10:00 do 19:00 nebo do naplnění
- 8.5. Zlatý Potok, autobusová zastávka od 10:00 do 15:00 nebo do naplnění

Do těchto kontejnerů patří:

- **starý nábytek** – např.: křesla, židle, skříně, váleandy
- **podlahové krytiny** – např.: koberce, linolea
- **sanitární keramika** – např.: umyvadla, toalety
- **nekompletní elektrozařízení** – rozebrané lednice, televize a zbytky elektrozařízení

Do velkoobjemových kontejnerů nelze ukládat zeminy a sutě.

Upozorňujeme občany, aby odpad odkládali pouze v uvedených termínech do přistavených kontejnerů a nevytvářeli skládky na stanovištích. V opačném případě bude toto považováno za černou skládku. Fyzické osobě, která bude při vytváření černé skládky přistižena nebo jí bude vytvoření skládky prokázáno, hrozí pokuta ve správním řízení až 10 000 korun.

Zápis ze 7. zasedání

Zastupitelstva obce Malá Morava,

konaného dne 8. 3. 2012 v zasedací místnosti Obecního úřadu Malá Morava od 16.00 hod.

Přítomní členové zastupitelstva obce: Hulín Josef (1), Köhler Walter (3), Kouřil Jan (4), Marinov Antonín (5), Morong Pavel (6), Morong Štěpán (7), Svoboda Karel (8), Temňák Josef (9).

Omluvení členové zastupitelstva obce: Ing. Marek Janda (2).

Přítomní občané: Straka Jaromír, Bobalík Miroslav, Bobalíková Vlasta, Kubaník Milan, Kubaníková Anna, Temňáková Anna, Morong Štefan, Zbořil Pravoslav, Řeháková Hana.

Hlasování zastupitelů: (+) pro, (-) proti, (o) zdržel se hlasování, (x) nepřítomen

Program jednání:

1. Schválení programu jednání.
2. Určení zapisovatele z jednání.
3. Určení ověřovatelů z jednání.
4. Příspěvky z rozpočtu obce.
5. Platba členských příspěvků.
6. Příspěvek na dopravní obslužnost.
7. Příspěvek na provoz MŠ.
8. Příspěvek Městu Hanušovice.
9. Smlouva o prodeji dříví 2012.
10. Rozpočet obce na rok 2012.
11. Pověření k provádění rozpočtových opatření.
12. Výsledek hospodaření obce za rok 2011.
13. Poskytnutí půjček z FRB.
14. Změna OZV o místních poplatcích.
15. Změna záměru směny pozemků Malá Morava.
16. Změna záměru směny pozemků Vojtiškov.
17. Pronájmy bytů.
18. Výběrové řízení na stavbu parkoviště.
19. Výběrové řízení na stavbu hřiště.
20. Odpisový plán majetku na rok 2012.
21. Pojištění odpovědnosti zastupitele.
22. Zpráva o činnosti knihoven v roce 2011.
23. Veřejnoprávní kontrola obce za rok 2011.
24. Protokol o výsledku kontroly MŠ Malá Morava.
25. Výsledek veřejnoprávní kontroly MŠ Malá Morava.
26. Výsledek inventarizace majetku obce.
27. Zpráva o právním zastupování.
28. Smlouva o poskytnutí dotace.
29. Zpráva o činnosti v obecních lesích v roce 2011.
30. Výroční zpráva o poskytování informací.
31. Zpráva o stavu veřejného pořádku.
32. Diskuse.
33. Závěr jednání.

Jednání zastupitelstva zahájil starosta obce Antonín Marinov v 16.00 hodin. Přivítal zástupce Policie ČR, obvodní oddělení Hanušovice, praporčíka Petra Kozáka a konstatoval, že je přítomno osm zastupitelů a tudíž je zastupitelstvo usnášení schopné.

1. Schválení programu

2012/07/01: ZO schvaluje program jednání.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

2. Jmenování zapisovatele z jednání

Starosta určil zapisovatelkou z jednání paní Simonu Pospíchalovou.

3. Jmenování ověřovatelů zápisu

Starosta obce určil ověřovateli zápisu pana Karla Svobodu a pana Waltera Köhlera.

4. Příspěvky z rozpočtu obce

Poskytování příspěvků občanským sdružením, neziskovým a ostatním organizacím, příjem jejich žádostí a následné vyúčtování se od letošního roku nově řídí směrnici, kterou jsou upravena pravidla poskytování příspěvku z rozpočtu obce a kterou dne 10. 3. 2012 schválilo zastupitelstvo obce pod číslem usnesení 2011/03/02.

2012/07/02: ZO schvaluje poskytnutí příspěvku na činnost v roce 2012 těmto organizacím:

Charita Šumperk, IČ: 48005894, částka 3 000 Kč na provozní náklady;

Armáda spásy v ČR, IČ: 40613411, částka 3 000 Kč na provozní náklady;

Spolek chatařů ve Vysoké, IČ: 67341853, částka 6 000 Kč na organizaci volnočasových aktivit a na provozní náklady;

Jeseníky - sdružení cestovního ruchu, IČ: 68923244, částka 10 000 Kč na provozní náklady výhradně v rámci údržby lyžařských běžeckých tratí, a to na úhradu výdajů na pohonné hmoty, provozní kapaliny, opravy a údržby sněžných vozidel, spotřební materiál pro značení tras a mzdy obsluhy sněžných vozidel.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

2012/07/03: ZO schvaluje poskytnutí příspěvku na akci v roce 2012 těmto organizacím:

Rímskokatolická farnost Malá Morava, IČ: 67341993, částka 10 000 Kč na náter věže kostela v Malé Moravě;

Spolek chatařů ve Vysoké, IČ: 67341853, částka 6 000,- Kč na organizaci sportovního turnaje v odbíjené a curlingu.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

Starosta nechal hlasovat o neposkytnutí příspěvku ostatním žadatelům.

2012/07/04: ZO schvaluje usnesení neposkytnout příspěvek těmto organizacím:

Domov svatého Josefa v Žirči a Sdružení linka bezpečí.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

2012/07/05: ZO revokuje usnesení zastupitelstva č. 2011/03/02 ze dne 10. 3. 2012 o poskytnutí příspěvku organizaci Jeseníky - sdružení cestovního ruchu v roce 2011.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

5. Platba členských příspěvků

Obec je členem MAS Horní Pomoraví, o. p. s., a také členem Svazu měst a obcí ČR (SMO ČR). Dobrovolný příspěvek jednotlivých obcí na činnost MAS ve výši 20,- Kč na obyvatele byl odsouhlasen většinou členských obcí. Příspěvek ve stejné výši byl poskytnut i v minulých letech a činil 11 200 Kč. Příspěvek za členství v SMO ČR byl v loňském roce 3 244 Kč.

2012/07/06: ZO schvaluje platbu členských příspěvků MAS Horní Pomoraví, o. p. s., a Svazu měst a obcí ČR.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

6. Příspěvek na dopravní obslužnost

Obci byl doručen návrh dohody mezi Obcí Malá Morava a Městem Šumperkem o převodu finančních prostředků na hrazení ztráty z provozu veřejné linkové autobusové dopravy za rok 2012 ve výši 116 150 Kč, která je podílem na hrazení ztráty z provozu této dopravy, stanoveným ve výši 202 Kč na jednoho obyvatele. Loňské náklady byly rovněž ve stejné výši na obyvatele.

2012/07/07: ZO schvaluje uzavření dohody o převodu prostředků na dopravní obslužnost s Městem Šumperk na rok 2012.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

7. Příspěvek na provoz Mateřské školy Malá Morava

Mateřská škola je příspěvková organizace zřízená obcí Malá Morava za účelem předškolního vzdělávání. Obec zde hradí provozní náklady, náklady na platy pedagogických pracovníků jdou ze státního rozpočtu prostřednictvím Olomouckého kraje. Návrh příspěvku na provoz předložila za MŠ ředitelka paní Anna Hošková DiS, v celkové výši 520 000 Kč.

2012/07/08: ZO schvaluje příspěvek na provoz Mateřské školy Malá Morava, příspěvkové organizace, na rok 2012 ve výši 520 000 Kč.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

8. Příspěvek Městu Hanušovice

V tomto roce byl doručen návrh nové smlouvy mezi Městem Hanušovice a Obcí Malá Morava na poskytování knihovnických, informačních a metodických služeb v Obecních knihovnách Malá Morava a Podlesí.

2012/07/09: ZO schvaluje uzavření smlouvy s Městem Hanušovice na poskytování knihovnických, informačních a metodických služeb v Obecních knihovnách Malá Morava a Podlesí a zároveň schvaluje poskytnutí příspěvku na nákup knihovních fondů ve výši 22.000 Kč.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

9. Smlouva o prodeji dříví v roce 2012

O uzavření smlouvy o prodeji dříví a pěstebních pracích v letošním roce požádala společnost Lesy Jedlí, s. r. o., se sídlem Jedlí 65, která pro obec tyto práce vykonávala i v loňském roce. Ceny zůstávají ve stejné výši jako v roce 2011.

2012/07/10: ZO schvaluje uzavření smlouvy o prodeji dříví na rok 2011 se společností Lesy Jedlí, s. r. o., se sídlem Jedlí 65.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

10. Rozpočet obce na rok 2012

Rozpočet obce je přílohou č. 1 tohoto zápisu. Projednán byl i rozpočet sociálního fondu.

2012/07/11: ZO schvaluje rozpočet obce Malá Morava na rok 2012 jako schodkový takto:

Celkové příjmy ve výši 9 380 812,- Kč

Celkové výdaje ve výši 11 286 333,- Kč

Financování ve výši 1 905 521,- Kč bude zapojeno z kladného výsledku hospodaření v minulých letech.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

11. Pověření k provádění rozpočtových opatření

Změny schváleného rozpočtu se podle § 16 zákona č. 250/2000 Sb. provádějí rozpočtovými opatřeními, které se evidují podle časové posloupnosti. Rozpočtová opatření schvaluje zastupitelstvo nebo rada (kde se nevolí rada tak starosta) obce, pokud zastupitelstvo vymezilo rozsah rozpočtových opatření, jejichž provádění svěřílo radě - starostovi (ustanovení § 102 odst. 2 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb.).

Od roku 2010 je porušení zákona o rozpočtových pravidlech, v případech neprovedení rozpočtového opatření (změny schváleného rozpočtu) správním deliktem a je stanoven finanční postih. Dodatečné schvalování změn rozpočtu není rovněž v pořádku. Zjednodušeně řečeno, že v případech, kdy obec nemá schválené konkrétní příjmy a výdaje dle paragrafů a položek a přijme nebo použije prostředky, dopouští se porušení rozpočtové kázně. Z těchto důvodů bylo navrženo zmocnit starostu obce prováděním některých rozpočtových opatření. Ostatní rozpočtová opatření budou i nadále v pravomoci zastupitelstva obce.

2012/07/12: ZO podle § 102 odst.2 písm.a) a § 99 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), zmocňuje starostu obce k schvalování a provádění rozpočtových opatření v tomto rozsahu:

a) do 50 000 Kč na straně výdajů v rámci jednotlivých paragrafů,

b) bez omezení u přidělených finančních prostředků z vyšších územních samosprávných celků, státního rozpočtu, státních fondů a případně z fondů EU,

c) bez omezení u příjmu finančních prostředků v rámci příjmu pojistného plnění,

d) do 100 000 Kč, když je výdaj nutný na zajištění chodu obce, v případě havárií nebo stavu nouze, výdaj k odvrácení možných škod,

e) do 50 000 Kč, když je včasné provedení úhrady vázáno penalizací a dopady penalizací mohou výrazně překročit případná rizika z pozdní úhrady,

f) do 50 000 Kč v rámci přijetí finančního daru,

g) do 20 000 Kč v rámci ostatních příjmů a výdajů.

Starosta obce je povinen o veškerých rozpočtových opatřeních informovat zastupitelstvo obce na nejbližším zasedání.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

12. Výsledek hospodaření obce za rok 2012

Starosta seznámil přítomné se zprávou o výsledku hospodaření obce v roce 2011.

ZO bere na vědomí zprávu o výsledku hospodaření obce v minulém roce.

13. Poskytnutí půjček z Fondu rozvoje bydlení v roce 2012

V souladu se schválenými pravidly pro tvorbu a použití prostředků Fondu rozvoje bydlení Obce Malá Morava byla vyhlášena výzva k předkládání žádostí.

Obecnímu úřadu byly doručeny žádosti těchto občanů:

1. Pavel Morong, Vysoký Potok 59 – obnova střechy domu a zateplení obvodového pláště domu.

2. Štefan a Helena Morongovi, Vysoký Potok 25 - obnova fasády, zateplení domu a výměna vstupních dveří.

3. Jaroslav Ceh, Vysoký Potok 4 – rekonstrukce koupelny.

Žadatelé splnili veškeré požadované podmínky poskytnutí žádosti, tudíž lze tyto půjčky poskytnout.

2012/07/13: ZO schvaluje ZO poskytnutí půjček z fondu rozvoje bydlení podle pravidel v celkové výši 320 000 Kč takto:

Pavel Morong, Vysoký Potok 59, částka ve výši 125 000 Kč.

Štefan a Helena Morongovi, Vysoký Potok 25, částka ve výši 125 000 Kč.

Jaroslav Ceh, Vysoký Potok 4, částka ve výši 70 000 Kč.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

14. Změna obecně závazné vyhlášky o místních poplatcích

Obce z důvodu přijetí zákona č. 300/2011 Sb., kterým se mění zákon o loteriích a podobných hrách pozbyly s účinností od 1. 1. 2012 oprávnění vybírat na svém území místní poplatek podle § 10a zákona o místních poplatcích. Současné OZV o místních poplatcích se tak stávají v částech upravující tento poplatek neaplikovatelnými. MV ČR v rámci metodického působení proto doporučuje uведенé právní předpisy obcí upravit. V našem případě půjde o zrušení OZV č. 1/2010 a schválení nové OZV č. 1/2012, kde již budou ustanovení o výherních automatech zrušena.

2012/07/14: ZO schvaluje obecně závaznou vyhlášku č. 1/2012 o místních poplatcích.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

15. Změna záměru směny pozemků

Dne 8.3.2008 požádala Farma Morava o odkoupení pozemků v k. ú. Malá Morava a k. ú. Vysoký Potok. Prodej těchto pozemků nebyl schválen. Pouze u části pozemků, které jsou zastavěny nemovitostmi, či jinak užívány k zemědělské výrobě Farmou Malá Morava byl dne 12. 3. 2008 usnesením číslo 2008/09/41 zastupitelstva obce schválen záměr směny, a to u pozemků část 1716/4, 1716/102, 402/1 a 405 (k. ú. Malá Morava) a p. č. 104/2 (k. ú. Vysoký Potok). Za tyto pozemky obec požadovala pozemek p. č. st. 129/2 o výměře 252 m² v k. ú. Vojtiškov (bývalá stodola u paneláků) pro stavbu multifunkčního hřiště.

Směna by se uskutečnila vzájemným zápočtem cen a doplatkem ze strany Farmy Morava. Záměr směny byl dne 25. 3. 2008 schválen. Dne 15. 4. 2008 byla oznámena oprava chyby v katastru nemovitostí, která zjednodušeně spočívala v oddělení a novém označení částí parcel 1716/4 a 1716/102. Z nich vznikly pozemky p. č. 54/5 a 55/2 a zbytek 1716/4. Poté musel být zastupitelstvem upraven i záměr směny, který byl zveřejněn 23. 7. 2008. V roce 2009 byl vyhotoven geometrický plán pro oddělení požadované části pozemku p. č. 1716/4 a tím nově vznikl pozemek p. č. 1716/7 o výměře 1537 m², což je další důvod pro změnu záměru směny. I u pozemků, které požaduje obec, nastala změna, p. č. 129/2 o výměře 252 m² v k. ú. Vojtiškov byla katastrem přeměněna na p. č. 1923 ostatní plocha. Obec by měla ke směně požadovat rovněž p. č. 1489 o výměře 207 m², která se od roku 2009 stala rovněž majetkem farmy a která je rovněž potřeba pro výstavbu hřiště.

2011/07/15: ZO schvaluje změnu schváleného záměru směny pozemků p. č. st 54/5 o výměře 67 m², části p. č. 1716/4 (ZE), tj. dle GP ze dne nově vzniklého p. č. 1716/7 ostatní plocha, p. č. st. 55/2 o výměře 10 m², p. č. 402/1 (parcela ZE) o výměře 812 m², p. č. 405 (parcela ZE) o výměře 2 018 m² v k. ú. Malá Morava a p. č. st. 104/2 zastavěná plocha a nádvoří o výměře 76 m² v k. ú. Vysoký Potok, které jsou součástí zemědělských areálů, či zastavěny stavbami žadatele, za pozemky ve vlastnictví Farmy Morava spol. s r. o. v k. ú. Vojtiškov p. č. 1923 ostatní plocha o výměře 252 m² a p. č. 1489, ostatní plocha o výměře 207 m² k výstavbě hřiště. Směna se uskuteční vzájemným zápočtem cen a doplatkem žadatele.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

16. Změna záměru směny pozemků

ZO na svém zasedání dne 16. 12. 2010, usnesením číslo 2010/02/27, schválilo záměr směny p. č. 1499/6 ve vlastnictví Mgr. Romana Zímy za pozemek p. č. 93 zastavěná plocha a nádvoří v k. ú. Malá Morava. Tento pozemek ovšem po prohlídce Mgr. Zímovi nevyhovoval z důvodu blízkosti vedení vysokého napětí a požaduje pozemek jiný. Navrhl p. č. 498/3 v k. ú. Vojtiškov. Obec Malá Morava má v místní části Vojtiškov záměr postavit volnočasový areál pro hru dětí a odpocinek dospělých.

2012/07/16: ZO schvaluje směnu schváleného záměru směny pozemků v k. ú. Vojtíškov p. č. 1499/6 ostatní plocha o výměře 1 387 m² ve vlastnictví Mgr. Romana Zimy za pozemek p. č. 489/3 TTP o výměře 4 054 m², a to vzájemným zápočtem cen a následným doplatkem žadatele.

Hlasování: 7:0:1 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
+	x	+	0	+	+	+	+	+

17. Pronájmy bytů

K dnešnímu dni obec Malá Morava disponuje volným bytem v Podlesí čp. 22. Obci byla doručena pouze jedna žádost na pronájem bytu, a to od Moniky Fauterové.

2012/07/17: ZO schvaluje poskytnutí pronájmu bytu v Podlesí 22 paní Monice Fauterové.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

18. Výběrové řízení na stavbu parkoviště

Je kompletně vyřízena stavební dokumentace a zahájeno stavební povolení. Starosta navrhl vyhlásit výběrové řízení na výběr dodavatele na realizaci stavby a po posouzení všech došlých nabídek o výběru dodavatele rozhodnout na příštím zasedání zastupitelstva v červnu 2012.

2012/07/18: ZO souhlasí s výběrovým řízením na dodavatele stavby parkoviště na Malé Moravě.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

19. Výběrové řízení na stavbu multifunkční plochy pro hru dětí a odpočinek dospělých

I v tomto případě je již připravené stavební řízení, ale stavba se bude realizovat pouze v omezeném rozsahu. Vznikne zde multifunkční sportovní hřiště s umělým povrchem, dětské hřiště, malé lanové centrum, oplocení a zpevněné komunikační plochy. I zde starosta navrhl vyhlásit výběrové řízení na výběr dodavatele na realizaci stavby a po posouzení všech došlých nabídek o výběru dodavatele rozhodnout na příštím zasedání zastupitelstva v červnu 2012.

2012/07/19: ZO souhlasí s výběrovým řízením na dodavatele stavby multifunkční plochy ve Vojtíškově.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

20. Odpisový plán majetku obce na rok 2012

Předmětem tohoto bodu jednání je návrh plánu účetních odpisů dlouhodobého hmotného majetku obce v roce 2012.

2012/07/20: ZO schvaluje odpisový plán majetku obce na rok 2012.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

21. Pojištění odpovědnosti zastupitele

Pojištěnými budou všechny osoby, které v době trvání pojištění byly, jsou nebo budou ve funkci starosty, místostarosty nebo člena zastupitelstva pojištěného územního samosprávného celku. Pojištění se bude sjednávat pro případ vzniku odpovědnosti pojištěného za škodu vzniklou územnímu samosprávnému celku (pojistníkovi) při výkonu veřejné funkce nebo v přímé souvislosti s ní. Pojistné bude 3 844 Kč.

2012/07/21: ZO souhlasí s připojištěním obce na škody způsobené členy zastupitelstva obce s tím, že částka za pojistné bude následně jednotlivými zastupiteli uhrazena obcí.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

22. Zpráva o činnosti obecních knihoven v roce 2011

Starosta obce seznámil přítomné se zprávou o činnosti obecních knihoven v roce 2011 podle rozboru činnosti vypracované Městskou knihovnou v Hanušovicích.

ZO bere na vědomí zprávu o činnosti obecních knihoven v roce 2011.

23. Zpráva o veřejnosprávní kontrole obce

Kontrolu provedli členové kontrolního výboru p. Karel Svoboda, pan Josef Temňák a Mgr. Olga Špíková ve dnech 12. 12. 2011 až 20. 1. 2012. Výsledkem je konstatování, že nebyly zjištěny žádné nedostatky.

ZO bere na vědomí výsledek veřejnosprávní kontroly obce.

24. Protokol o výsledku kontroly MŠ Malá Morava

Kontrolu provedli na základě pověření starostou obce členové kontrolního výboru p. Karel Svoboda, p. Josef Temňák a Mgr. Olga Špíková dne 21. 12. 2011. Předmětem kontroly bylo hospodaření s přidělenými finančními prostředky z rozpočtu obce, kontrola vnitřních směrnic, kontrola provádění revizí a zkoumání hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti vnitřního kontrolního systému. Výsledkem je konstatování, že nebyly zjištěny žádné nedostatky.

ZO bere na vědomí výsledek kontroly MŠ Malá Morava.

25. Výsledek veřejnoprávní kontroly MŠ Malá Morava

Veřejnoprávní kontrola hospodaření příspěvkové organizace proběhla ve dnech 14. a 15. 2. 2012 pod vedením Miroslava Chaloupky, bytem Pod Senovou 2674/24, Šumperk. Jejím cílem bylo správné použití příspěvků a dotací poskytnutých za období roku 2011, dodržování zákona o účetnictví, vedení pokladni agendy, vymáhání pohledávek, evidence majetku a vnitřní kontrolní systém. Závěrem bylo opět konstatování, že nebyly zjištěny žádné chyby a nedostatky.

Dne 9. 2. 2012 proběhl v prostorách ZŠ Hanušovice zápis dětí do 1 třídy. Letošní zápis byl pro děti také zábavný a nesl se ve večerníčkovském duchu.

Foto Kamila Tóthová

ZO bere na vědomí výsledek veřejnoprávní kontroly MŠ Malá Morava.

26. Výsledek inventarizace majetku k 31. 12. 2011

Starosta obce Antonín Marinov přednesl zprávu Ústřední inventarizační komise o výsledku inventarizace.

2012/07/22: ZO schvaluje výsledek inventarizace majetku obce, včetně vyřazení majetku podle návrhů jednotlivých dílčích inventarizačních komisí.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

27. Zpráva o právním zastoupení

Starosta seznámil přítomné se zprávou právníka Mgr. Godiny, který zastupuje obec v právních záležitostech. Informoval o přehledu jednotlivých věcí, které jsou právníkem řešeny a jsou u soudu nebo v režimu exekučního řízení. Např. spor s Lesy České republiky o určení vlastnictví lesních pozemků, 2× žaloba na vyklizení bytu, 12 exekucí, 3 platební rozkazy a 3 žalobní návrhy.

ZO bere na vědomí zprávu o právním zastoupení obce.

28. Smlouva o poskytnutí dotace

Obec Malá Morava uspěla se žádostí o poskytnutí dotace z programu Obnova staveb drobné architektury místního významu v Olomouckém kraji v roce 2012. Zastupitelstvo Olomouckého kraje vyhovělo naší žádosti a poskytne obci dotaci ve výši 50 000 Kč na opravu kašny v Podlesí.

2012/07/23: ZO schvaluje smlouvu o přijetí dotace na opravu kašny v Podlesí a pověřuje starostu jejím podpisem.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

29. Zpráva o činnostech v obecních lesích v roce 2011

Práce v lesích prováděla společnost Lesy Jedlí, s. r. o., na základě uzavřené smlouvy. V roce 2011 zde byly provedeny tyto konkrétní práce:

- těžba celkem 691,73 m³,
- instalace 4 ks feromonových lapáků,
- nátery sazenic repelenty 2 330 ks,
- ožínání sazenic 1 200 ks,
- obnovení svázní cesty v lese (u pily),

- přibližování lanovkou cca 240 m³,

Těžební činnost probíhala pouze podle požadavků a doporučení odborného lesního hospodáře, jimiž jsou revírníci - pracovníci společnosti Lesy České republiky, s. p.

Příjmy obce za prodej dříví vytěženého v roce 2011 byly ve výši 442 839,20 Kč vč. DPH.

Výdaje na lesní hospodářství v roce 2011 byly ve výši 112 132,- Kč vč. DPH

- cca 30.000 Kč na činnost OLH,

- 3 179 Kč na nákup materiálu,

- 78 953 Kč přijaté služby.

ZO bere na vědomí zprávu o činnosti v obecních lesích v roce 2011.

30. Výroční zpráva o poskytování informací v roce 2011

ZO bere na vědomí výroční zprávu o poskytování informací za rok 2011.

31. Zpráva o stavu veřejného pořádku v obci

Informace z OO Policie ČR v Hanušovicích.

ZO bere na vědomí zprávu o stavu veřejného pořádku v obci.

32. Diskuse

Pan J. Temňák – diskuse o stavu bytů v Podlesí čp. 21 a 22.

Paní V. Bobalíková – informace o skládce odpadu v autobusové zastávce u pily.

Pan K. Svoboda – rád by vyvolal jednání s Povodím Moravy, s. p., ohledně zlepšení průtoku řeky Moravy.

Pan P. Morong – diskuse o prodloužení veřejného osvětlení ve Vysokém Potoku.

33. Závěr jednání

Starosta obce Antonín Marinov poděkoval všem přítomným zastupitelům, občanům a hostům za účast a v 17.15 hodin jednání ukončil.

Ověřovatelé zápisu: Svoboda Karel, Köhler Walter

Zapsala: Pospíchalová Simona

Starosta obce: Antonín Marinov

O nejchutnější Malomoravskou buchtu

V sobotu 25. února 2012 v obci Malá Morava, na rybářské baště Vysoký Potok, se konal první ročník soutěže o Malomoravskou buchtu, který pořádala místní organizace politické strany Moravané.

O akci byl velký zájem, zasoutěžit si přišli místní i přespolní. Podmínkou bylo, že každý soutěžící přinese jeden talíř domácích buchet. Porota při rozhodování o nejlepší pochoutku měla nelehký úkol. Sešly se tu nejrůznější tvary a příchutě, a tak nebylo jednoduché určit, která buchta je opravdu ta nejlepší.

Nakonec si vítězství a první pohár s názvem MALOMORAVSKÁ BUCHTA odnesla místní obyvatelka, která připravila Olšovské šišky, inspirované našim krajem, jeho pohádkami a pohádkovou Olšovskou Zemí, která se nachází v naší obci. Zvítězila tak sladkost typická pro náš region, a to nás těší.

Na sobotní akci nešlo samozřejmě jenom o vítězství, ale hlavně o to, aby se lidé sešli, popovídali si, vyměnili si recepty a navázali nové sousedské vztahy.

A také, aby se něco nového dozvěděli, což zajistil mimo jiné i malý doprovodný program s přednáškou odbornice na zdravotnou výživu.

Jsmo rádi, že si v dnešní době naši lidé chvíli čas, přišli si zasoutěžit, pochlubili se svým uměním a podělili se

o své zkušenosti.

Tímto článkem děkujeme všem, kteří se podíleli na organizaci a všem těm, kte-

ří se této akce zúčastnili.

Petr Mahel

Foto Kamila Tóthová

O ševci Jáchymkovi

Malý švec Jáchym, a protože byl malý, říkali mu Jáchymek, chodil prodávat botky z Malého Vrbna až do Starého Města. Živnost měl malou, ale botky, ty měl pěkné. Dával si záležet, aby kůže, kterou kupoval, byla stejnoměrná a dobře se ohýbala. Sedlákům šil vysoké boty se širokým podpatkem a selkám nízké s pěkným kramfličkem a přezkou. Vysoké boty byly z vepřovice a boty pro děvčata z kravské kůže. Nejraději šil nové boty, ale často musel také boty opravovat, to když kluci nedávali pozor a ukopli špičku nebo prošoupali podrážku.

Jednou, když šel cestou kolem vody, zastoupil mu cestu podivný chlapík. Byl vysoký, pod roztrhaným kloboukem mu čouhaly vlasy jako koudel, černé oči jako uhliky se upřeně dívaly na Jáchymka. Kabát plný záplat zakrýval hubené tělo s dlouhými rukama. Z nohavic mu smutně koukaly bosé nohy.

„Človče drahý, proč nemáš boty? Brzy bude zima, a to tě bude zebat na mraze! Jestli chceš, já ti boty ušiju!“ Jáchymkovi bylo podivného člověka líto.

„Milý ševče, já nejsem člověk, jsem hejkal Hejhulák. Když mi ušiješ boty, které mi dobře padnou, odměním se ti,“ řekl hejkal a zmizel v lese.

Když to Jáchymek slíbil, tak to také udělal. Prodal na trhu boty, koupil novou vepřovici, vrátil se do Malého Vrbna, sedl na verpánek a šil boty. Ukrojil podrážku i svršek, přichystal stélku i dřevěný špalík na podpatky.

Dirky propíchal šídlem a sešíval boty pevnou konopnou nití. Šil tak dlouho, až byly boty hotové.

Za týden přišel Hejhulák.

„Jáchymku, máš pro mě boty?“ už ve dveřích volal hejkal. Švec byl rád, že nešil boty zbytečně a hned mu je ukázal.

Hejhulák si boty prohlédl, obul si pravou botu, levou botu, procházel se kolem verpánku, chodil tiše, potom zadupal a řekl: „Vidím, Jáchymku, že jsi člověk hodný a obětavý, a nejen to, jsi také šikovný švec. V těchto botách bych mohl tancovat i před radnicí ve Starém Městě. Za to, že jsi mi ušil tak pěkné boty, dám ti zlaté šídlo.“

Jáchymek si prohlížel šídlo, ale vrátil je Hejhulákovi.

„Nač mi bude zlaté šídlo, je moc měkké a brzy se ohne, ztupí se a dirky do kůže s ním nepůjdou udělat. Nepotřebuji takové šídlo, ale stejně ti děkuji,“ řekl švec a vrátil hejkalovi šídlo.

„Dobře jsi udělal, že sis nevzal zlaté šídlo,“ řekl Hejhulák a zmizel.

Tu se setmělo, foukal silný vítr, přihnaly se mraky, začalo pršet, z mraků šlehaly blesky a burácel hrom. Když se zase rozednilo, nevěřil Jáchymek svým očím. Jeho chaloupka byla celá nová, komůrka byla plná pěkných kůží a když švec jednu použil na další boty, hned se na tom místě objevila nová kůže. Od té doby neměl Jáchymek nikdy nouzi a dobře se mu vedlo.

Milena Brňáková

Víla

Radka Trávníčková

Proměním se ve vílu,
lkavého větru a lásky ve víru
pro tebe, miláčku,
budu tančit.
Už se nikdy nevrátím,
kde jsou živí srdnatí,
jen ty, jen ty
budeš můj jediný obyvatel Země.
Zůstaneš se mnou a zůstaneš ve mně,
tvá láska nikam neodejde.
Já budu tančit, vznášet se a zpívat ti,
zůstanu vílou, až dokud budeš chtít.
A potom –
potom se položím na plátek listu
a do smrti budu tam o tobě snít.

Pohádka o víle Rozmarýnce

Adamovským údolím u Starého Města protéká potok Telčava. Po celý rok v něm voda vesele obtéká menší i větší kameny. V zimě je potok zpolá zamrzlý a také se přikrývá sněhovou peřinou. Na jaře, když roztaje sníh, přibude vody v potoce a ta se prudce žene údolím dál. Strhává s sebou menší i větší kameny a vytváří tůňky a mělčiny podél břehů. V létě je zde ticho, i voda tichá a mírná, vesele zurčí na jezích. Celé údolí se zařezává mezi kopci Stráž a Trnová hora. Když se sluníčko po poledni otáčí k západu, prohřívá svými paprsky tůně i malé paloučky okolo potoka.

Navečer, když utichnou lidské kroky a poslední opozdílci se vrací domů, tu palouky kolem Telčavy ožívají. Telčavské víly tančí okolo tůňek a předvádějí svoji krásu. Naleští svá lehounká křídla a klaní se nočnímu společníkovi Měsíci. Nastavují mu líce a rozčesávají svoje hedvábné vlasy.

Také víla Rozmarýnka se připravila na noční rej. Chtěla být ze všech nejkrásnější. Kapičkou rosy umyla blankytná křídla, konečky vlasů namočila do kalíšku květů lýkovce a zavázala je stříbrnou nitkou. Nedočkavě spěchala na palouk. Pozorovala ostatní víly a byla stále více nespokojená. Všechny víly měly křídla umytá kapičkou rosy, všechny namočily konečky vlasů do kalíšku květů

lýkovce a všechny je zavázaly stříbrnou nitkou.

Já chci být jiná. Já chci být nejkrásnější, myslela si víla Rozmarýnka.

Kde se vzala, tu se vzala, vystrčila z díry hlavu bílá ponrava. Škodolibě a uštěpačně řekla: „Když chceš být jiná, jdi do Skleného. Je tam sklárna. Nechej si udělat křídla ze skla.“ Zle se zašklebila a zmizela v díře pod kamenem.

Od této chvíle neměla Rozmarýnka stání. Vypτάvala se, kde je Sklené a v něm sklárna. Ostatní víly, bludičky i skřítkové jí skleněná křídla rozmlouvali, ale Rozmarýnka je nepslo slouchala. Byla tou myšlenkou jako posedlá a nakonec se vydala do Skleného.

Šla dlouho, překročila říčku Krupou, Štěpánovský potok, Chrástický potok, Prudký potok a vystoupala na Jasaní vrch, až přišla do Skleného. Poprosila skláře, aby jí udělal skleněná křídla a ten jí vyhověl. Hotová křídla byla krásná a křišťálově čistá. Blyštěla se na slunci a odrážely se v nich všechny sluneční paprsky, až oči přecházely. Rozmarýnka odhodila svoje lehounká křídla a rychle si oblékla křídla nová, křišťálová.

Ale co to? Křídla byla těžká. Víla statečně vykročila směrem domů. Chtěla všem ukázat svoji novou krásu. Šlo se jí těžce a pomalu. Křídla vílu nenadlehčovala, nebyla k létání, byla stále těžší a těžší. Pod jejích tíhou se Rozmarýnka ohýbala, až musela jít úplně skloněná. Byla udýchaná, bělounká tvář jí námahou zčervenala a těžké kroky zanechávaly hlubokou stopu. Již nemohla tančit nad kapkami rosy, nemohla nastavovat tváře nočnímu společníkovi Měsíci.

Víli krásu se úplně ztratila, pod tíhou křišťálových křídel se nemohla nadechnout. Usedla na plochý kámen a slzy se jí sypaly jako malé hrášky ze zklamaných očí a padaly na zem. Tolik se styděla za svoji marnivost. Nikdo o ní neví a ona tu zahyne úplně sama.

Víla Rozmarýnka plakala a plakala. Každá její slzička, když spadla na zem zazvonila jako malá rolnička. Skřítki zaslechli její pláč a rychle přispěchali na pomoc. Našli pod kerem lehounká křídla a ta skleněná vrátili skláři. Rozmarýnka se s úlevou šťastně zasmála a děkovala skřítkům za záchranu. Rychle si oblékla lehounká křídla a slíbila, že už je nikdy nesundá. Také pozvala skřítky na noční sváteční rej. Všichni šťastně oslavovali Rozmarýnčin návrat.

Rozmarýnka poznala, že se marnivost nevyplácí. Zase byla vděčná za obyčejnou víli krásu. A tak všechno šťastně dopadlo.

Milena Brňáková

**Místní organizace politické strany Moravané v Malé Moravě
připravuje na podzim sousedskou soutěž
s názvem**

O VOJTÍŠKOVSKOU MARMELÁDU

Před sousedy se můžete pochlubit, jak děláte dobře marmelády, džemy a povidla. Nejlepší produkt bude odhodnocen věcnou cenou.

Pro vítěze to může být také námět, jak si v budoucnu přivydělat. Vždyť z dobrého nápadu může vzniknout velká věc. Například v USA v roce

1886 jistý lékárník doktor John Pemberton vynalezl zcela náhodou světoznámý nealkoholický nápoj, který měl být původně lékem proti nachlazení. Zákazníci si jej oblíbili a dnes si bez Coca-coly ani svět představit nedovedeme.

A proto neváhejte a se svými výrobky se pochlubte!

MO MORAVANÉ Malá Morava

Něco málo o slepicích a o vejcích

Všechna plemena kura domácího (*Gallus gallus f. domestica*, známého také pod častějiším označením *slepice*) pocházejí pravděpodobně z kura bankivského (*Gallus gallus*). Tento lesní pták žije dodnes divoce v oblasti jihovýchodní Asie. Zde také došlo k jeho zdomácnění. Již kolem roku 3200 př. n. l. byl kur bankivský chován jako domácí slepice v Indii, v Číně o něm existují záznamy z doby 1 400 let př. n. l. a z Egypta z doby 1 500 let př. n. l. Velmi brzy se kurové objevili na Krétě a v Řecku, je znám obraz kohouta na mincích již z doby 700 let př. n. l. Zprvu totiž zdomácněle slepice chovali mniši v klášterech pro vejce a maso. Do Ameriky se kur domácí dostal již brzy po objevení tohoto světadílu.

Podle všeho se však první zdomácnělá plemena kurů nechovala ani pro maso či vejce, ale spíše kvůli kohoutům zápasům. Kohoutí zápasy byly od pradávna velmi oblíbené u asijských národů a později s touto „módou“ dostala i do Evropy. Tento podivný „sport“ je v současné době zakázán ve všech západních zemích, někde se však provozuje ilegálně. V některých asijských zemích, například na Filipínách nebo v Indonésii, jsou však kohoutí zápasy běžnou součástí tamní kultury.

Dlouhodobým šlechtěním byly z kura domácího vytvořeny desítky čistokrevných plemen slepic. Křížením různých plemen a linií za účelem vyšlechtění slepic s maximální snůškou vajec vznikly tzv. nosné hybridy.

Plemena slepic

V současné době existují desítky čistokrevných plemen slepic a mnohá plemena jsou známá již od 16. století. U každého plemene je popsán vzhled jeho ideálního zástupce a definovány jeho znaky (tzv. plemenný standard). Plemenný standard však nepopisuje pouze vnější znaky, jako jsou stavba těla, celková konstituce, typ a barva operení, ale i vlastnosti: například kvokavost, průměrnou roční snášku vajec, jejich velikost a barvu. Součástí popisu plemene jsou i jeho povahové rysy. Existují plemena přítulná a krotká, jiná jsou naopak temperamentní až bojovná nebo naopak plachá. Některá plemena dokáží poměrně dobře létat, jiná se nevznosou nikdy.

V Česku existuje odborná publikace Vzorník plemen drůbeže, která zahrnuje popisy více než 50 plemen, z nichž mnohá mají více barevných rázů. V posledních deseti letech k nám však bylo mnoho dalších plemen dovezeno. Plemena slepic se podle základních vlastností dělí na nosná plemena (lehká), masná (těžká), plemena s kombinovanou užitkovostí, bojovná plemena a okrasná plemena. Většina plemen slepic se vyskytuje jak ve velké, tak zároveň i v zdobené formě. Existují však ještě zakrslá plemena slepic, která jsou původní a neexistuje u nich větší provedení (například Sebritky a Bantamky).

Nosná plemena

Do skupiny nosných plemen patří plemena slepic chovaná pro dobrou snášku vajec. Jsou to lehké, aktivní a cíle slepice, které pilně hrabou a část potravy si dokáží obstarat samy, mají-li k tomu příležitost. Díky své menší hmotnosti dobře létají, s čímž je nutno počítat při výstavbě výběhu a

oplocení, popřípadě použít křídelní spony. Slepice těchto plemen jsou většinou více plaché než ostatní plemena a udržují si od člověka odstup. Kvokavost u nosných plemen není příliš žádoucí, a proto byla šlechtěním silně potlačena. Mezi nejvíce oblíbená nosná plemena patří například Leghornky, Vlašky, Plymutky, Australky, České zlaté, kropenky, Hamburčanky, Araukany, Velsumky a Vyandotky.

Masná plemena

Společným znakem masných plemen je jejich větší hmotnost a robustnost, neboť byly šlechtěny s cílem rychlého a kvalitního přírůstku živé hmotnosti a následnému zpracování na maso. Většinou se jedná o klidná a přátelská zvířata. Slepice masných plemen lze držet v menším výběhu, je však třeba věnovat větší pozornost jejich krmivu. Jsou-li překrmovány, snadno ztuční. Patří mezi ně například Kočinky nebo Sasexky.

Plemena s kombinovanou užitkovostí

Tato plemena vznikla ze šlechtitelské snahy získat slepice, které by nejen dobře nesly vejce, ale zároveň byly i zmasilé. Výhodou těchto plemen je, že se vyznačují klidnější povahou a mají menší snahu létat než většina nosných plemen. Také jsou přítulnější, přičemž některá plemena jsou vynikajícími nosnicemi. Mezi plemena s kombinovanou užitkovostí patří například Amroksky, Barneveldky, Hemsširky, Laflešky, Faverolky nebo Rodajlendky.

Bojovná plemena

Společným znakem těchto plemen je to, že byla šlechtěna s cílem zvýšit jejich bojové schopnosti pro vzájemné zápasy. Kohoutí zápasy mají dlouhou historii a dodnes jsou běžnou součástí kultury v některých asijských zemích. U bojových plemen se ani příliš nehodnotí jejich zbarvení a kresba, ale jejich povaha, vyzývavý postoj, hrdé držení těla a jiskra v oku. Bojová plemena není vhodné chovat společně s užitkovými plemeny, ke svému chovateli si však vytváří vřelý vztah a jsou přítulná a krotká. Patří sem například Asilky, Bojovníce Šamo nebo Malajky.

Okrasná plemena

Skupinu okrasných plemen tvoří směsice různých druhů plemen, která mají společné to, že je člověk odjakživa nechoval pro jejich užitkové vlastnosti, nýbrž pro jejich vzhled. Okrasná plemena slepic obecně dají více práce než plemena jiných skupin. Tato plemena mají zvláštní dědičné znaky, např. opeřené běháky, chocholy, vousy, mimořádně dlouhé ocasní perí a velmi krátké běháky. Patří sem například Holandanky, Paduánky, Rousné zakrslé nebo Hedvábníčky.

Proč slepice snášejí vejce?

Slepice spolu s některými křepelkami a řadou domestikovaných hus mají pozoruhodnou vlastnost – za účelem rozmnožování snášejí vejce i bez přičinění samce. Navíc není u běžné slepice snášení vajec omezeno jen na určité období, jako je tomu u jiných ptáků. Neustálou cílevědomou selekcí a křížením vhodných jedinců se podařilo vyšlechtit vysoce užitková nosná plemena. Existuje však řada původních druhů, která stojí na žebříčku vývoje blízko původním kurům a snášejí mnohem méně vajec obvykle pouze na jaře a v létě. Jednotlivá plemena slepic se tedy velmi liší množstvím snesených vajec za rok.

Kolik vajec slepice snese?

Již při vylhnutí je kuře vybaveno určitým počtem vaječných buněk (základy žloutků), což odpovídá počtu vajec, které je slepice schopna za život vyprodukovat. To, jak rychle budou vaječné buňky použity k tvorbě vajec silně závisí na plemeni, krmení, hygieně a způsobu života slepice. Nejvíce vajec snese slepice v prvním snáškovém období, které je ukončeno pelicháním a je obdobím fyziologického klidu. Po výměně perí začne slepice znovu snášet. Ve druhém snáškovém cyklu snese slepice méně vajec, která jsou však větší než v prvním snáškovém cyklu. Znásobí-li se počet

vajec jejich hmotností, je výsledná hmotnost vajec v obou cyklech téměř shodná.

Zbarvení vajec

Vejce se liší nejen svou velikostí, ale také barvou skořápky, která se pohybuje od zářivé bílé až po tmavě hnědou včetně všech odstínů béžové, hnědé, načervenalé, s tmavšími tečkami nebo bez nich. Existují také slepice, které snášejí nazeleňalá, namodralá či narůžovělá vejce, například Araukany. U běžných plemen odpovídá barva skořápky barvě ušnic. Slepice s bílými ušnicemi snášejí vejce bílá, slepice s červenými ušnicemi hnědá vejce. Skořápka získává svou barvu ve vejcovodu, jde o poslední fázi tvorby vajec. Barva skořápky nebývá stálá a během snáškového cyklu se může měnit. Snášeli například slepice na počátku velmi tmavě hnědá vejce a nese dobře, pak postupně během snášky pigment slábne a na jejím konci má skořápka již pouze středně hnědou barvu.

Jsou hnědá vejce kvalitnější než bílá?

Hnědá vejce nejsou kvalitnější než bílá, jak se mnozí domnívají, ale mají pevnější skořápku. Lidé dávají přednost tmavší skořápce, protože předpokládají, že i žloutek bude tmavší. Jak bylo napsáno výše, barva vajec je dána vlastností plemene a nemá vliv na kvalitu vajec.

Vejce a zdraví

O problematice konzumace vajec a jejich vlivu na zdravotní stav se často diskutuje. Dnes již existují vejce s prokazatelně pozitivním vlivem na zdraví, ale při jejich výběru je třeba dbát na jejich kvalitu a značení. Níže najdete odpovědi na nejčastější otázky ohledně vajec.

Jsou vejce s tmavším žloutkem zdravější?

Většinou ne, záleží na druhu pigmentu. Barva žloutku má především estetický význam. Tmavší žloutky dodávají pokrmu lepší barvu. O tom, zda budou žloutky světlé nebo tmavé, rozhoduje krmivo. Slepice, která se pase, získá rozhodující barvu – xantofyly – z trávy nebo z vojtěšky. Ale i ve velkochovech, kde slepice nemá přístup k zelenému krmivu, je možné barvu žloutku ovlivnit správně nakombinovanou krmnou směsí.

Jak se bránit salmonelám?

Část vajec je při snáše kontaminována salmonelami, které zůstávají na skořápce, při rozklápání se však mohou dostat dovnitř. Proto je dobré vejce před použitím omýt. Ale pozor, v žádném případě nemýt vejce před uložením; zničila by se přirozená ochranná vrstva skořápky. Ve vlhkém a teplém prostředí se počet mikrobů každou půl hodinu zdvojnásobí. Nízká teplota zpomaluje růst, ale zlikvidovat je mohou jen teploty nad 75 °C.

Kolik vajec může sníst zdravý člověk?

Žloutek patří mezi potraviny velmi bohaté na cholesterol. Poslední výzkumy však ukazují, že cholesterol z potravin do organismu neprechází v takové míře, jak se dříve předpokládalo. Lékaři doporučují, aby denní příjem cholesterolu u zdravého člověka nepřevyšoval 300, u ohrožených lidí 100 miligramů. Jedno vejce denně tedy člověku, který není obézní a nemá zvýšený cholesterol, neškodí. Ale nesmí přitom zapomínat, že vejce jsou obsažena také v mnohých výrobcích. Některé výzkumy ukazují, že cholesterol z vajec není až tak škodlivý a povolují i vyšší denní konzumaci vajec.

<http://slepice.info>

270 let odtrhnutí Kladska od Čech

Kdo se pozorně podívá na mapu České republiky, zjistí, že ve východních Čechách je podél polských hranic velký zub (Kladsko), které patří už Polsku. I Králický Sněžník je rozdělen mezi dva státy (Česko a Polsko). Ale nebylo to tak vždy.

Do roku 1742 patřilo toto území pod České Království, kterému od roku 1619 do roku 1918 vládlo Rakouské císařství. Spory mezi Rakouskem a Pruskem vyvrcholily ve slezsko-pruskou válku, kterou Rakouské císařství prohrálo a rakouská císařovna Marie Terezie musela podepsat mírovou smlouvu s Pruskem za nevýhodných podmínek - ztratila horní Slezsko i Kladsko.

Ještě byly snahy ztracené území získat zpátky, ale ukázaly se jako marné. I Československý stát chtěl získat Kladsko zpět jak v roce 1919, tak i v roce 1945. Československá armáda začala obsazovat Kladsko na žádost obyvatel (český koutek). Stačila obsadit jen Mezilesí a na popud SSSR musela obsazené území vyklidit. Ještě pár měsíců na sebe mířily československé a polské tanky, mezi nimi i tanky Rudé armády. Napětí trvalo až do roku 1958, kdy byla mezi Polskem a Československem uzavřena mírová smlouva. Československo-polská hranice v Kladsku se stala oboustranně neprostupnou a zůstala takovou až do počátku 60. let 20. století. Až uzavření dohody o malém pohraničním styku umožnilo od roku 1961 návštěvy českých turistů alespoň do části Kladska. V roce 1972 došlo k vyčlenění území Kladska z Pražské

arcidiecéze do Vratislavské arcidiecéze, čímž došlo k přetržení posledního pouta Kladska s Čechami.

Tento rok chceme trochu přiblížit historii v našem regionu, jak se změnil za 270 let. Kdo má zájem, může se připojit a spolupracovat s námi. Na tomto projektu se podílí zpravodaje: Zpravodaj obce Dolní Morava, Zlatý roh (Staré Město) a naše Devítko.

Jak to bylo

Slezsko patřilo Habsburkům po vymření Piastovského rodu díky sankcím z 19. dubna 1713, které vytvořil císař Karel VI. Během císařovy doby existence byla sankce obecně potvrzena německými státy. S následujícím úmrtím císaře si však Prusko začalo klást na Slezsko nárok.

Fridrich II., král Pruska, založil požadavky nad tvrzením nesplnění Schwiebusové smlouvy, čímž slezské knížectví Lehnice, Volovsko a Břeh budou odevzdané Braniborsku po vymření Piastovské dynastie. V roce 1675 s úmrtím posledního Piastovce vymřel rod Piastovců. V této době nebyl žádný pokus o realizaci této staré smlouvy a pruský vladař byl za platbu přesvědčen zřít se smlouvy.

Vojenské operace začaly v prosinci 1740 vpádem pruského vojska do Slezska. Armáda Friedricha II. byla tehdy nejmoderněji vybavenou a vedenou armádou Evropy, naopak rakouské oddíly byly oslabeny nedávno skončenými válkami s Osmany a jejich organizace nebyla valná. Habsburské jednotky rychle ustoupily do Čech a na Moravu a pruské vítězství bylo završeno 10. dubna 1741 v bitvě u Molvic. Hrozba narušení mocenské rovnováhy v Evropě rozpadem podunajského soustátí vedla už v únoru 1741 ke sjednání protipruské koalice v Drážďanech. Jejimi čle-

Kamenný most v dnešním Kłodzku.

ny se stali Spojené království, Ruské impérium, Nizozemí a Sasko, které však koalici zase brzy opustilo. Ke spojencům Pruského království patřila tři bourbonská království - Francie, Španělsko a Neapolské království, dále Bavorsko, Švédsko, Janovská republika, Portugalsko, kolínský kurfiřt.

Fridrich II. následně vtáhl do Čech. U Chotusic nedaleko Čáslavi porazil vojsko švagra Marie Terezie Karla Lotrinského. Svá vítězství si pojistil příměřím ve Vratislavi a berlínskou mírovou smlouvou z 28. července 1742. Marie Terezie byla nucena přistoupit na nevýhodný mír, kterým ztratila Kladsko a téměř celé Slezsko, protože nutně potřebovala uvolnění svých armád pro boje se zbylými členy koalice na bavorské a italské frontě.

Jižní část Slezska (Opavsko avšak bez Hlučínska, které připadlo Prusku, a Těšínsko) zůstalo pod habsburskou kontrolou a bylo nazýváno české Slezsko a po roce 1849 rakouské Slezsko. Malé části polského Slezska (Osvětimsko, Zatorsko, Zywiec, Seveřsko) nebyly spojeny s touto válkou.

Více na cs.wikipedia.org

Podlesníky

Ingredience: 500 g vařených brambor, 250 g mouky, 1 ks vejce, kyselé mléko, sádlo, sůl, zelný list.

Postup: Brambory nastrouhat najemno, zadělat řídké těsto. Spodní zelné listy, které netvoří hlávku, upravit (mírně seříznout košťál). Lehce rozklepat (nepotřhat), potřít tukem, pomazat těstem a péct na okraji pece nebo na pečicím papíře na plechu v troubě. Upečený sloupnout z listu (ten se otiskl a dal pokrmu zvláštní nasládlou chuť).

Moravský bramborový salát

Ingredience: 800 g brambor vařených ve slupce, 6 vajec vařených natvrdo, 6 sterilovaných okurek, 1 cibule, 100 ml octa, 3 lžíce cukru, 4 lžíce oleje, 1 lžička mletého pepře, sůl podle chuti, trochu vody do nálevu.

Postup: Uvařené brambory a vejce oloupe-me a nakrájíme na plátky. Cibuli nasekáme nadrobno, okurky nakrájíme na tenká kolečka. Cukr s octem a vodou svaříme v hrnku a necháme vychladnout. Brambory dáme do větší mísy, osolíme je a opepříme, přidáme vejce, okurky a cibuli, zalijeme připraveným nálevem a olejem a zlehka promícháme. Salát můžeme podávat vláhy nebo chlazený

Připravila
Alena Turoňová

Po roce opět na divadlo

Na konci zachumelené soboty 21. ledna se nám v malomoravském kulturním domě po roce opět představil Divadelní soubor Lipka z Králík. Tentokrát nás mile překvapili hrou „Květ sakury“, kterou napsal a také sám režíroval náš rodák z Vojtíškovy pan Arnošt Juránek.

Veselohra to byla velmi povedená. Každý si z hlediště odnášel nejen dobrou náladu, ale měl také téma na zamyšlení. Třeba o tom, že mnohdy chceme objevovat vzdálené světy a přitom si ani nedokážeme vážít

toho, co máme kolem sebe. Divadelní hra se dotkla také internetových sociálních sítí, že mohou být i nebezpečné a že má být člověk trochu opatrnější, zvláště, když si tam s někým dopisuje.

Věříme, že nás herci z Lipky navštíví i příští rok, opět s něčím pěkným a zajímavým. Děkuje.

Petr Mahel
Foto Kamila Tóthová

Zimní festival ve Vysoké

Karel Reichl gratuluje vítězi Čuprdrink Down na Vysoké panu Jiřímu Macháčkovi.

V sobotu 14. ledna pokračoval Zimní festival sportovních a kulturních akcí ve Vysoké dalším zápasem v hokejbalu mezi „hornáky“ a „dolňáky“.

I přes neustávající přivaly nového sněhu se podařilo pořadatelům připravit regulérní hrací plochu, na které se od pěti hodin odpoledne, za umělého osvětlení, duel uskutečnil.

Tentokrát se z vítězství v Schubert aréně radovali „hornáci“. Velké problémy s chytáním střel měli brankáři obou týmů, jelikož míček splýval se sněhem, toho umně využili útočníci obou týmů ke vstřelení spousty krásných gólů.

Zimní festival pokračoval v sobotu 28. ledna na sjezdovce u Reichlů karnevalementem od 13 hodin. V 19 hodin v Hospodě U Elišky kulturní referent Miroslav Straka promítal záběry ze sportovních a společenských akcí proběhlých ve Vysoké v loňském roce.

V únoru se Schubert aréna přeměnila v ledovou plochu a všichni se mohli těšit na tradiční turnaj v CURLINGU, nově na karneval na ledě a nějaké to překvapení navíc.

HORNÁCI - DOLNÁCI 13:9

Branky - „Hornáci“: Volosczuk, Liška - 5, Svoboda - 5, Macháček - 3; „Dolňáci“: Bina, Lužík-9, Kulil, Volosczuková N., Lužíková D.

Libor Lužík

Podběl lékařský

Podběl je vytrvalá bylina hojná od nížin do hor jako plevel, zejména na hlinitých půdách, na navážkách, rumišťích apod., obzvláště tam, kde je v půdě dostatek vápníku a vlhkosti.

Čeľed: Hvězdnicovité - Asteraceae. Latinský název: Tussilago farfara. Lidové názvy: Lopušíce, podkova, koňské kopyto, babuška, úbytík, podbílek, líčko mateří, podběl obecný.

Podběl je vytrvalá bylina s dlouhými a dužnatými plazivými oddenky, ze kterých vyrůstají pupeny dvojího typu. Z květních pupenů vyrůstají časně zjara (březen-duben) přímé šupinaté stonky, zakončené úborem zlatožlutých květů. Květní lůžko je hladké a terčovitě. Při nepříznivém počasí na noc se úbory zavírají. Plod je válcovitá nažka s chmýrem. Teprve po odkvetu vyraží z listových pupenů na oddenku dlouze

řapíkaté listy, vytvářející řídkou listovou růžici. Listy mají dlouhé, často fialové řapíky. Čepel je srdčitá, dlanitě laločnatá, na okrajích mělce zubatá. Má až 20 cm v průměru, na lici je zelená a hladká, na rubu hustě plstnatá – až bílá.

Podběl je velmi hojný od nížin do hor jako plevel, zejména na hlinitých půdách, na navážkách, rumišťích, železničních náspech, pastvinách, v příkopech, lomech apod., obzvláště tam, kde je v půdě dostatek vápníku a vlhkosti.

Podbělové listy jako droga

Droga se skládá z mladších listů rostliny, které sbíráme v červenci až v srpnu. Po očištění je sušíme půl dne na slunci, potom ve stínu nebo v sušárně při teplotě do 45 ° C. Vysušená droga je na lici světle zelená, na rubové straně silně plstnatá, bělavá s charakteristickou vůní

a slabě hořkou chutí. Při sběru třeba dávat pozor, aby se listy podbělu nepomíchaly s jinými rostlinami. Droga se uskladňuje na stinném, vzdušném a suchém místě. Může mít vlhkost maximálně 13 %.

Droga obsahuje slizovité látky, fytosterin, třísloviny (do 17 %), kyselinu galovou, jablečnou a vinnou, hořčiny, bílkoviny, inulin, saponin, karoten, vitamin C aj.

Listy podbělu účinkují hlenotvorně a sekretolyticky při zánětech horních cest dýchacích (faryngitida, laryngitida, zánět průdušnice, chronická a akutní bronchitida), při bronchiálním astmatu, silikóze (jako doplňková léčba), zápalu plic. Droga se používá i při žaludečně-střešních zánětech, nechutenství, ateroskleróze, revmatizmu a jiných onemocněních. Odvar z listů nebo obklad z čerstvé rostliny používáme při zánětech žil, při kožních onemocněních, povrchových vředech, ranách z popálenin a zánětech očí (obklady). Protože podběl obsahuje stopy pyrolizidinového alkaloidu, který působí toxicky na játra, droga se nedoporučuje na dlouhodobé užívání.

lecive-bylinky.celyden.cz

Noc

Radka Trávníčková

Noci, ty květino s čerstvou vůní...
Ty zachránkyne zbloudilých a trpících.
Nechceme se vracet z tvé náruče.
Přikryj nás svým snem a neopouštěj...
Nech nás na křídlech bájných ptáků
letět krajinou příběhů a balad,
krajinou,
kde slavík zapomněl,
jak zazpívat melodii,
kterou znívá den...

Naše Vánoce

„Štědrý večer nastal, koledu nachystal...“

Štědrý den v horské osadě Vysoká začal zdobením vánočních stromčků, chat a chalup.

Dětem Ježíšek nadělil spoustu dárečků a dospělým krásné pohodové sváteční chvíle.

Letos už podvanácté se většina chatařů a chalupářů sešla v kapli Franze Schuberta. Na varhany preludovala Alexandra Macháčková a sbor všech zúčastněných zazpíval čtrnáct vánočních písní a koled.

Po skončení koncertu si všichni popřáli krásné svátky a procházkou mezi sněhovými vločkami se pomalu vraceli ke svým domovům.

Libor Lužík

Silvestrovský hokejbal na Vysoké

Ve Vysoké na Silvestra si dali dostaveníčko hokejbalisté z celé osady.

Turnaj čtyř družstev se uskutečnil v kulturním a sportovním středisku u Lužíků. Hrál se systémem každý s každým na 2×10 minut.

V prvním zápase se utkali domácí Dolňáci a Lišáci z Brna. Hosté byli vyzbrojeni lyžařskými helmami a jejich chrániče pod dresy připomínaly hráče amerického fotbalu. Dolňáci se soupeře nezalekli a zvítězili 3:1.

I když turnaj se nesl v přátelském duchu, nebylo nouze o dramatické okamžiky. Nikdo nechtěl prohrát a diváci hnali své miláčky stále kupředu.

Někteří dokonce v euforii fandili i na hřišti, načež byli hlavním rozhodčím Ladislavem Lužíkem vykázáni mimo hrací plochu Schubert arény, aby nedošlo k jejich zranění. Hrál se tvrdě, ale bez faultů.

K vidění byly krásné branky i výborné zákroky brankářů, z nichž vynikal Pepé Voloszcuk. Svými robinzonádami se neobčasně střemhlav vrhal nejen do střel, ale i mezi hokejky soupeřů.

Turnaj se protáhl až do tmy a skončil za umělého osvětlení. Po třech výhrách se z vítězství radovali Dolňáci. Jako nejlepší obránce turnaje byla vyhlášena Zuzy

Bínova z Prahy.

Nejlepší útočník Láda Liška z Brna, nejlepší brankář a současně nejlepším hráčem turnaje byl zvolen Dominátor Pepé Voloszcuk ze Šumperka.

Konečné pořadí:

1. Dolňáci	14:7	6
2. Lišáci	13:12	2
3. Hornáci	12:13	2
4. Voloszcuci	10:17	2

Na Vysoké není o sportování nouze. Obrázek je z hokejbalového turnaje. Zuzka Svobodová v akci, ostatní jen přihlíží bleskovému zrychlení.

S hokejkami na Štěpána

Na Štěpána není doma pána. Tohoto lidového rčení se ve Vysoké drželi nejen pánové, ale i některé dámy. Dali si sraz 26. prosince po obědě v Schubert aréně u Lužíků.

Prátelský zápas smíšených družstev v hokejbalu mezi horním a dolním koncem osady začal v půl třetí. V první třetině se ujali vedení „dolňáci“ díky trefám Straky a Piskoře. Ve druhé třetině skóre narůstalo

ve prospěch „dolňáků“ až na 10:5. Ve třetí třetině docházely „dolňákům“ síly a jen díky bravurním zákrokům gólmána Josefa Bíny udrželi rozdíl ve skóre až do konce. Zápas skončil vítězstvím dolního konce osady 12:8.

Druhý den se hrála odvěta. Zápas probíhal v těžkém rozbředlém terénu. Famózní zákroky brankářů Bíny a Macháčka dováděly útočníky k šílenství. Po hezkých kombi-

načních akcích Lužíka a Straky vedli „dolňáci“ 5:3.

Těsně se závěrečnou sirénou ze skrumáže před brankou korigoval výsledek Svoboda na konečných 5:4. „Dolňáci“ se tak mohli radovat z vítězství podruhé.

Libor Lužík

CURLING CUP VYSOKÁ 2012

V sobotu 4. února se ve Vysoké u Malé Moravy uskutečnil 3. ročník turnaje v curlingu. Hrál se na dvou dráhách. Arktické počasí, do kterého by ani psa nevyhnal, přilákalo do Schubert Arény na padesát nadšenců, aby se aktivně nebo jako diváci zúčastnili tohoto u nás neobvyklého sportu.

16 dvojic se rozdělilo do čtyřech skupin, z nichž dvě nejlepší dvojice postoupily do vyřazovacích bojů. Nejpresněji posílali své kameny do cílového kruhu Aneta a René z Hawaje. Druhé místo obsadili manželé Svobodovi z Vysoké. O třetí místo si to rozdali Martani a domáci Lenka Králová s Milanem Šmotkem. Šťěstí se přiklonilo na stranu malínských curlerů.

Raritou tohoto duelu byl první pokus Martiny Klimkové, které přimrzla rukavice k držadlu kamene a k všeobecnému zděšení všech přihlížejících se řítila v leže po ledové dráze do cílového kruhu. Včas byla odlovena a pokus byl označen za neplatný.

Hráči i diváci se zahřívali gulášovou polévkou od místní šéfkuchařky Dany Bínové a povolen byl doping ve formě svařáku nebo slivovičky. Vítězi nakonec byli všichni co přišli a přežili ve zdraví

toto mrazivé odpoledne.

CELKOVÉ POŘADÍ: 1. HAWAII, 2. SVOBOĐÁCI, 3. MARTANI, 4. KRÁLOVÁ - ŠMOTEK, 5. CURLING CLUB BÍNA, 6. LIŠÁCI BRNO, 7. MOUNTAINS, 8. KAMION RAPOTÍN.

Libor Lužík

René Frnka a Aneta s pohárem a hlavní cenou putovním pejskem Míšou. Uprostřed Martin, Vojta a Martina Klimkovi, vlevo Luďek, Davídek a Zuzka Svobodovi Marcela Burešová na kolenou. Všichni přihlíží, kde se kámen zastaví.

Fotbalisty čeká jarní část soutěže

Fotbalisté Malé Moravy přezimovali okresním přeboru III. třídy mužů, skupina A, na pěkném devátém místě. Poprvé by měli vyběhnout na trávník 7. dubna v Brníčku.

V následujícím přehledu vám nabízíme kompletní pozvánku na všechny kola jarní části soutěže. Jsou-li fotbalisté Malé Moravy uvedeni ve dvojici jako první, hrají utkání na svém hřišti v Podlesí.

Curling na Vysoké zřejmě zdomácněl

V sobotu 18. února, od pěti hodin odpoledne, se v Schubert Aréně ve Vysoké uskutečnil další turnaj v curlingu.

Tentokrát se hrálo za umělého osvětlení. Turnaje se zúčastnilo deset dvojic. Do play-off se probojovali Volosczukovi, Huskovi2, Pepa Bína + Libor z hor a Soňa a Pavel Reichelovi. Ve finále zvítězili Soňa s Pavlem Před Pepou s Liborem. O třetí místo si to rozdali Huskovi a Voloszczuci, šťastnější byli Huskovi.

První čtyři dvojice si odnesly pěkné věcné ceny a všichni ostatní spoustu zážitků z u nás netradičního sportovního odvětví.

Libor Lužík

7. 4.	ve 14.00 hod.	Brníčko - Malá Morava
15. 4.	ve 14.00 hod.	Ruda n. M. B - Malá Morava
21. 4.	v 16.30 hod.	Malá Morava - Rovensko
19. 4.	v 16.30 hod.	Leština B - Malá Morava (v Hrabové)
5. 5.	v 16.30 hod.	Malá Morava - Vikýřovice B
13. 5.	v 16.30 hod.	Jedlí - Malá Morava
19. 5.	v 16.30 hod.	Malá Morava - Petrov-Sobotín B
27. 5.	ve 14.00 hod.	Bohdíkov B - Malá Morava
2. 6.	v 16.30 hod.	Malá Morava - Nový Malín B
10. 6.	v 16.30 hod.	Lesnice B - Malá Morava
17. 6.	v 16.30 hod.	Malá Morava - Bratrušov